

Η βραχοσκεπή Κλειδί βρίσκεται στη βορειοδυτική Ήπειρο, στη κοιλάδα του ποταμού Βοϊδομάτη (φαράγγι του Βίκου) και είναι η μεγαλύτερη μέχρι στιγμής γνωστή βραχοσκεπή της Ηπείρου. Βρίσκεται σε υψόμετρο 500 περίπου μέτρων και σε ύψος 30 μέτρων από τον σημερινό ρου του ποταμού Βοϊδομάτη.

Ερευνήθηκαν επιχώσεις πάχους από 2,8 έως 7 μέτρα, στις οποίες βεβαιώνεται η χρήση της βραχοσκεπής μεταξύ 16.000 και 10.000 πριν από σήμερα, δηλαδή κατά την τελευταία παγετώδη περίοδο, που αντιστοιχεί στις τελευταίες φάσεις της Ανώτερης Παλαιολιθικής περιόδου. Χαρακτηριστική για τις επιχώσεις αυτές είναι η χρήση μιας μεγάλης εστίας, στο πιο προστατευμένο τμήμα της βραχοσκεπής, και η πυκνότερη παρουσία ευρημάτων. Ενδεικτικά αξίζει να αναφερθεί ότι ο αριθμός των οστέινων και των λίθινων τέχνηργων φτάνει τις 160.000 ανά κυβικό μέτρο.

Η μελέτη της κατανομής των ευρημάτων στο τμήμα της βραχοσκεπής που ερευνήθηκε, οδηγεί στα παρακάτω συμπεράσματα:

1. Η περιοχή γύρω από την εστία αποτελούσε το ζωτικό χώρο των ενοίκων της βραχοσκεπής, το χώρο δηλαδή κατασκευής εργαλείων και παρασκευής και κατανάλωσης της τροφής (οστά ζώων), αλλά και το χώρο ανάπαυλας και ύπνου.
2. Οι περιοχές μακριά από την εστία χρησιμοποιούνταν μάλλον για την κατασκευή εργαλείων (προϊόντα των διαφορετικών φάσεων κατασκευής λίθινων εργαλείων) και για την απόρριψη άχρηστων υλών και υπολειμμάτων τροφής
3. Η βραχοσκεπή Κλειδί χρησιμοποιήθηκε ως περιστασιακό καταφύγιο ολιγάριθμης ομάδας κυνηγών-τροφοσυλλεκτών.

Η θέση Κλειδί εντάσσεται στο ευρύτερο παλαιοπεριβάλλον της κοιλάδας του Βοϊδομάτη και παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την οικονομική εκμετάλλευση της περιοχής. Παράλληλα με το Κλειδί χρησιμοποιήθηκαν κατά τη 14η χιλιετία πριν από σήμερα και οι βραχοσκεπές Μπόϊλα και Μεγαλάκκος. Φαίνεται όμως ότι το Κλειδί ήταν το επίκεντρο της οικονομικής δραστηριότητας για το χρονικό διάστημα 16.000-13.000 πριν από σήμερα